

Indledende skal det nævnes, at denne opgave er bygget på beregninger af nominelle værdier. Der tages derfor ikke højde for mulig inflation gennem hele perioden. Af denne grund kan der ikke skelnes mellem en mængde- eller prisudvikling. Brugen af nominelle værdier er en nødvendighed, da opgaven gør brug af beregninger, hvor i nominelle værdier er nødvendige. Heriblandt andelsberegninger.

Det Danske Skattesystem og Skattetryk

I Danmark forstås skatter og afgifter som obligatoriske ydelser, der betales til staten, uden modtagelse af en direkte modydelse **jf. DØS s. 143**. I Danmark er det den lovgivende magt, der udsteder skatter og afgifter. Folketinget kan dog uddelegere opgaven til delsektorer under staten. Derfor betaler majoriteten af danskerne i dag kommuneskat og statsskat.

Skatteprovenuet afhænger af to både skattesatserne og skattebasen. Satserne er politisk bestemt, og afgøre hvilken procentdel, der skal afgives til staten. Basen beskrives som omfatningen af skatterne. Af denne grund af basen både politisk bestemt og afhængig af konjunkturerne. Topskatten er et godt eksempel. Rammerne for marginals-katten er politisk bestemt, men des mere den individuelle tjener, des mere skal individet afgive til staten. Teoretisk vil skatteprovenuet være stigende under højkonjunkturer, da flere individer får højere indkomst, og derved skal afgive en højere procentsats. Samt omvendt ved lavkonjunkturer.

Opgørelsen af skattetrykket kan ske på flere måder.

- Traditionelt set opgøres det som de samlede skatter og afgifter over BNP.

Dette gør det let at sammenligne på tværs af lande. Der tages dog ikke højde for hverken modydelser til den danske befolkning eller nettoindkomst fra udlandet.

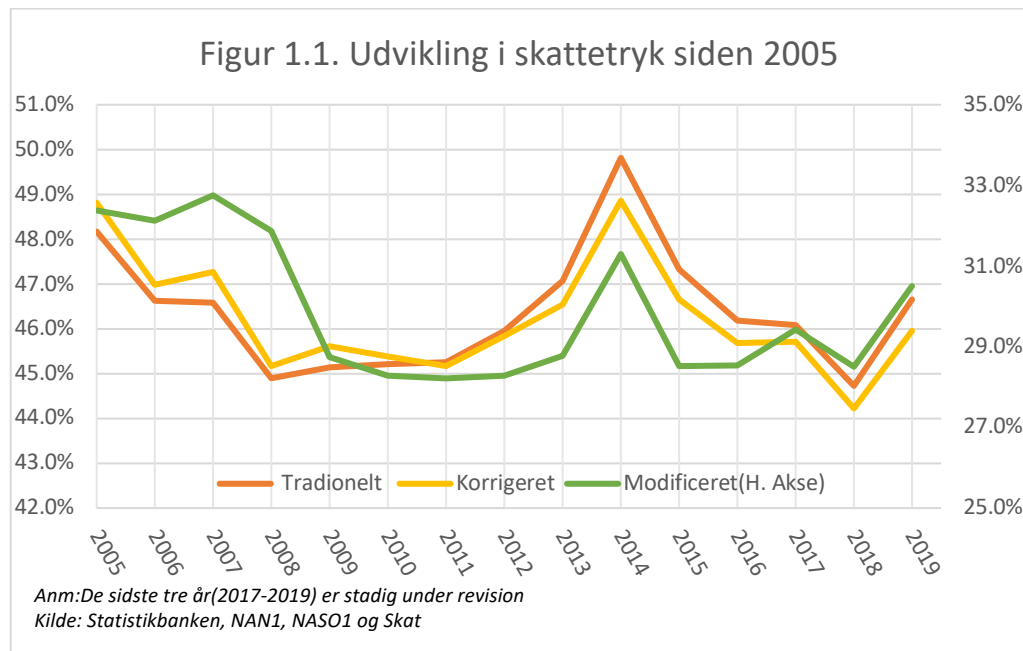
- Korriget skattetryk beregnes som de samlede skatter og afgifter over disponibel bruttonationalindkomst

Her tages der højde for nettoindkomst fra udlandet. Dette giver et bedre billede af Danmarks samlede indkomst.

- Det modificeret skattetryk beregnes som disponibel offentlig bruttoindkomst over disponibel bruttonationalindkomst.

I denne beregning tages der både højde for udenlandske nettoindkomster og ydelser, der føres direkte tilbage til den danske befolkning **jf. STO s. 142**. Ved at rense for modydelserne

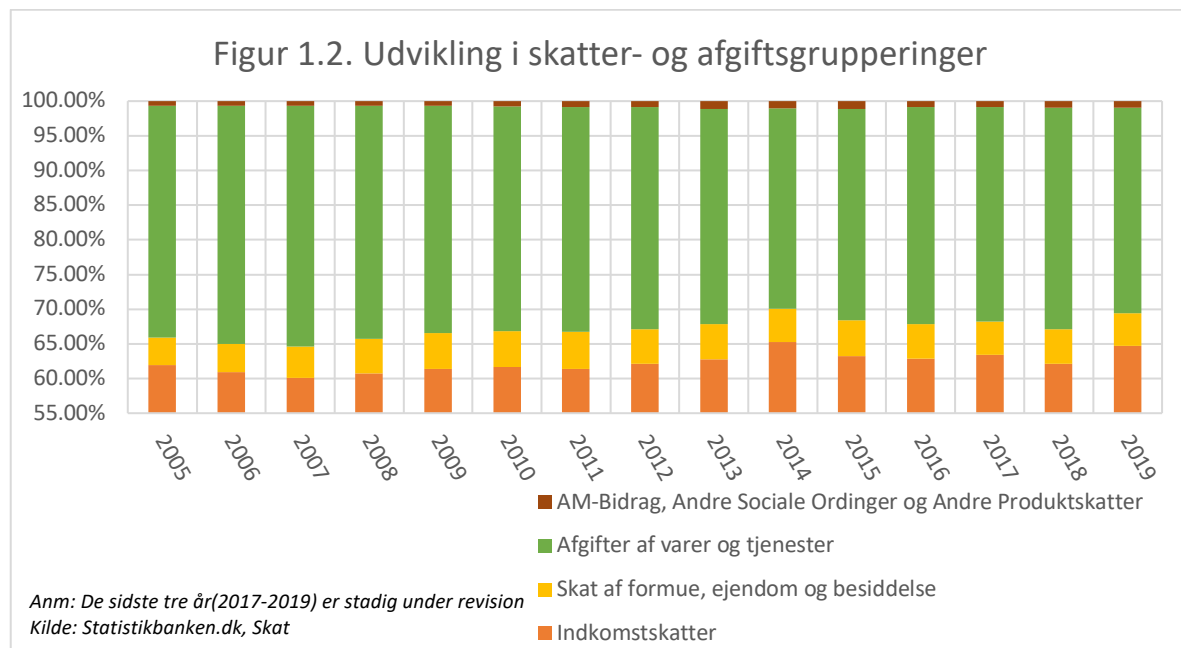
vil dette skattetryk automatisk blive mindre, da tælleren formindsket. Dette ses blandt andet i figur 1.1.

Perioden kan opdeles i 3 dele. Første del løbende fra 2005-2009 hvori alle skattetryk er faldende. Her falder det traditionelle, korrigeret og modificeret ca. 4 procentpoint fra 49% til 45%. Samtidigt falder det modificeret langsommere fra 33% til 29%. I perioden 2010-2014 er alle skattetryk stigende. Det traditionelle, korrigeret og modificeret stiger hhv. ca. 5, 4 og 3 pct. point i perioden. I perioden 2014-2018 er de forskellige skattetryk faldende. Yderligere kan finanskrisen udledes omkring 2009 ved et mindre fald.

Dette kan videreføres til at se på udviklingen i skattestrukturen i Danmark. Her zoomes der ind på indkomstskatterne, formue- og ejendomskatten og afgifter på varer og tjenester slået sammen. De samlede skatter og afgifter består yderligere er nogle flere indirekte skatter og bidrag til sociale ordninger såsom arbejdsmarkedsbidrag, men disse er minimale ift. de tre ovennævnte. De tre hovedgrupper er derfor de førnævnte.

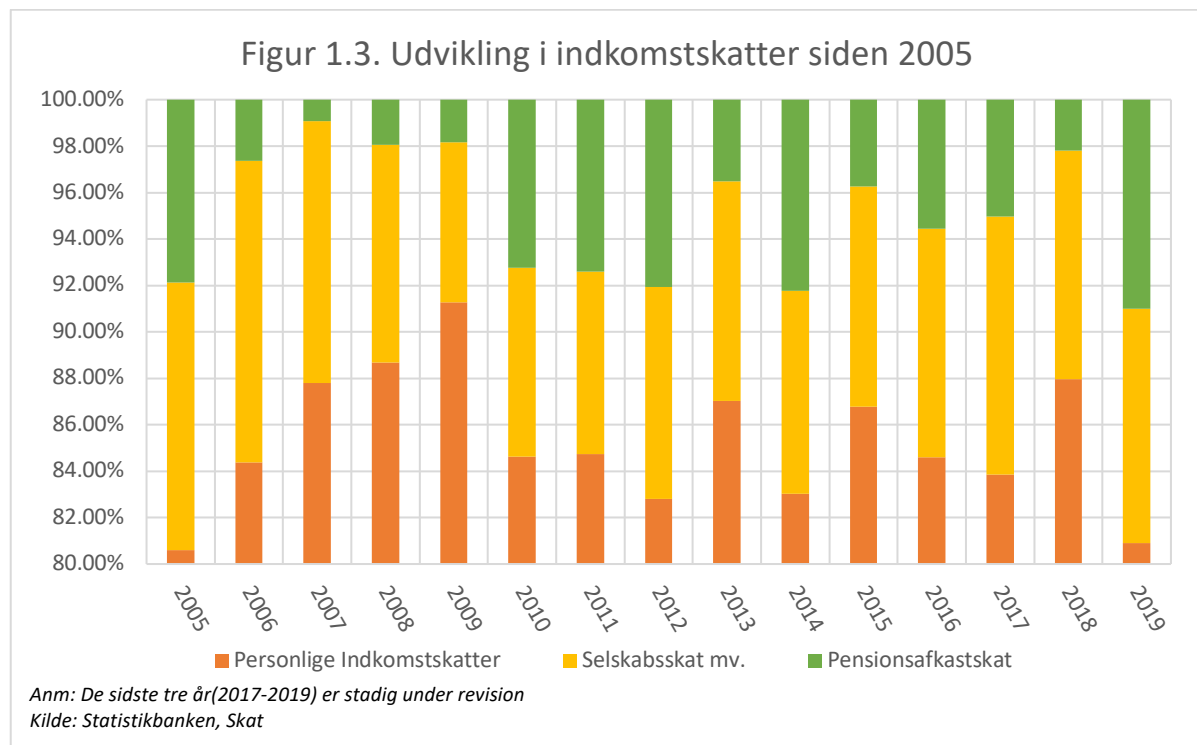
Her defineres indkomstskatten som den procentdel, man afgiver til staten af ens afgift. Ejendoms- og formueskatten er skatten betalt af ens besiddelser for eksempel bolig og arv. Afgifter af varer og tjenester defineres ved de afgifter, der betales for varer og tjenester. Herunder falder for eksempel moms, sukker- og fedtafgift osv.

Det ses gennem hele perioden, at indkomstskatten udgør hoveddelen af de samlede skatter og indtægter jf. Figur 1.2. I hele perioden ligger de over 60%, og er lettere stigende gennem hele perioden fra ca. 62 til 64%. Andelen udgjort af afgifter er gennem hele perioden lettere faldende. Her falder andelen fra 33,5% til 29.5% fra 2005-2019. Et fald på 4 procent point. Efter en stigende andel fra ca. 4% til 5% fra 2005-2008, fastholdelses andelen omkring de 5% i resten af perioden. I 2014 stiger indkomstskatten til sin højeste andel, samtidig med at afgifternes og formuernes andel falder. De udgør hhv. ca. 65,5%, 29% og 4,75%.

Indkomstskatten, der udgør majoriteten af de samlede skatter og afgifter jf. tabel 1.2, har følgende delkomponenter:

- Pensionsafkastskat, som betales af det overskud, som hentes ved kursgevinster og udbytte ved at have ens pensions investeret.
- Selskabsskatten, som selskaber betaler af deres overskud.
- Personlige indkomstskatter, som husholdningerne betaler til staten af deres indtægt.

Gennem hele perioden består hoveddelen af de samlede indkomstskatter af de personlige indkomstskatter. I perioden 2005-2009 er der en stigning i andelen fra ca. 80% til ca. 91%. 2010-2012 og 2015-2017 er andelen aftagende. I årene 2013, 2015 og 2018 udgør de personlige indkomstskatter ca. 87%, men de er alle omringet af år med lave andele. I perioden 2005-2009 er selskabsskatten faldende fra ca. 12% til 7%. Fra 2010-2019 er den stigende fra 8% til 10%. I perioderne 2005-2009 og 2015-2018 mindre andele. I de resterende år udgør de ca. 8%

Hvilke forklaringer kan der være på den udledte udvikling?

Det mindre fald i skattetrykket omkring 2009, kan forklares ud fra finanskrisen, der påbegyndte sit indtog i denne periode. Det kan også være en forklaringsfaktor i faldet i afgifter for varer og tjenester i perioden efter finanskrisen. Usikkerheden efter finanskrisen i økonomien mindsker købet af afgiftstunge varer og tjenester. Dette forstærkes yderligere af en faldende forbrugskvote i perioden efter finanskrisen **jf. figur 6.2 DØS s. 106**. Ydermere kan det være en forklaringsfaktor i faldet fra 2009-2010 i de personlige indkomstskatter. Da som tidligere nævnt falder skatteprovenuet i en lavkonjunktur. Stigende skatteprovenu opnås ofte gennem skatten, når konjunkturerne viser positiv vækst. Derfor kan konjunkturer også være en forklaringsfaktor i stigningen i andelen de personlige indkomstskatter udgør

fra 2005-2009. Ydermere kan det være en forklaring for det høje skattetryk i starten af perioden jf. figur 1.1.

Selskabsskatten er også konjunkturafhængig, da virksomheder generer større overskud, når forbrugerne køber deres varer og tjenester. Som tidligere nævnt startede andelen, selskabsskatten udgjorde, højt, men omkring var den på sit laveste jf. figur 1.3. I perioden efter og frem til i dag har andelen været stigende, hvilket blandt andet kan forklares ved forbedret konjunkturforhold.

Samtidig med at andelen af selskabsskatten er steget, er satserne samtidig sat ned gennem Vækstplan 2013 jf. **DØS s. 149**. Gennem blev reformen blev skatten gradvist sænket til 22% i 2016. Altså skattesatsen blev nedsat. Institutionelle tiltag kan yderligere forklare den forholdsvis stabile andel ejendoms- og formueskatten udgør gennem hele perioden. Her kan indførelsen af nominalprincippet, der blandt andet låste den afgiftsskyldige ejendomsværdi fast jf. **DØS s. 153**. Det høje skattetryk i 2014, samt stigning i andelen pensionsafkastskatten udgør i 2014 kan forklares ved en omlægning af kapitalpensioner til aldersopsparing jf. **DØS s. 174**. Disse omlægninger var skattepligtige, hvilket giver en stigning i andel samt skattetryk i de år. Altså en ændring i basen.

I 2004 som følge af Forårspakken bliver indkomstskatten nedsat jf. **DØS s. 26**. Dette kan være med til at forklare det faldende skattetryk i starten af perioden, 2005-2008/9. Yderligere kan det forklare den relative andel i forhold til resten af perioden, som de personlige indkomstskatter udgør i 2005. Men yderligere kan det forklare de store stigninger i de efterfølgende år i de personlige indkomstskatter. Det kan have været en form for kickstart for privatforbruget, og sammen med et opsving i udlandet have styrket konjunktur opsvinget og på kort sigt andelen, som de personlige indkomstskatter udgør jf. figur 1.3.

Som følge af den førnævnte recession, blev der lavet en del institutionelle ændringer, der skulle påvirke privatforbruget. Dette er 1) fordi privatforbruget udgør hoveddelen af både BNP, men også skatteindkomsten jf. **STO s. 105 og figur 1.2**. 2) Det er anerkendt, at man på kort sigt skal man påvirke efterspørgslen for at få økonomien til at vokse¹. For at påvirke

¹ Vores forelæser i ØP(Jesper Linaa) har gennemgået denne teori med os.

efterspørgslen stemte politikerne for Forårspakken 2.0, som gav større skattelettelser, og samtidig fjernede mellem skatten, der udgjorde 6% **jf. DOS² s. 136-137**. Dette kan være med til at forklare den faldende andel de personlige skatter ud gør i perioden efter finanskrisen jf. figur 1.3. For yderligere at påvirke privatforbruget og derved også de personlige indkomstskatter udformede man i 2012 en skattereform, der hævede beskæftigelsesfradraget **jf. DOS s. 137**. Samlet set indebar aftalen skattelettelser for 15 milliarder kroner og en hævelse af topskattegrænsen frem mod 2022. En ændring i skattebasen.

Bilag

Tabel 1. Skatetryk siden 2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Traditionelt	48.2%	46.6%	46.6%	44.9%	45.1%	45.2%	45.3%	46.0%	47.1%	49.8%	47.3%	46.2%	46.1%	44.7%	46.6%
Korrigeret	48.8%	47.0%	47.3%	45.2%	45.6%	45.4%	45.2%	45.8%	46.5%	48.9%	46.6%	45.7%	45.7%	44.2%	46.0%
Modificeret (H. Alse)	32.4%	32.1%	32.8%	31.9%	28.7%	28.3%	28.2%	28.3%	28.8%	31.3%	28.5%	28.5%	29.4%	28.5%	30.5%

Kilde: SKAT, NAL, ØKSD og SKAT

Tabel 1.1. Udvikling i skatter- og afgiftsgrupperinger							
	Indkomstskatter	Sociale Ordninger	Andre AM-bidrag	Formue, Ejendom m.v.	Varer og Tjenester	Andre	Produktionsskatter
2005	61.98%	0.22%	0.38%	3.92%	33.46%		0.04%
2006	60.94%	0.21%	0.41%	4.03%	34.37%		0.04%
2007	60.11%	0.16%	0.49%	4.55%	34.66%		0.04%
2008	60.76%	0.13%	0.52%	5.00%	33.55%		0.04%
2009	61.34%	0.13%	0.53%	5.23%	32.72%		0.04%
2010	61.68%	0.22%	0.51%	5.19%	32.37%		0.04%
2011	61.39%	0.24%	0.55%	5.32%	32.46%		0.03%
2012	62.09%	0.21%	0.64%	5.03%	32.01%		0.03%
2013	62.77%	0.18%	0.67%	5.08%	31.01%		0.28%
2014	65.30%	0.15%	0.64%	4.73%	28.91%		0.27%
2015	63.26%	0.14%	0.61%	5.12%	30.53%		0.33%
2016	62.89%	0.12%	0.61%	4.98%	31.24%		0.15%
2017	63.43%	0.10%	0.54%	4.80%	30.96%		0.16%
2018	62.10%	0.11%	0.63%	4.99%	31.95%		0.24%
2019	64.70%	0.09%	0.60%	4.73%	29.66%		0.21%

Anm: Desidstretreår (2017-2019) er stadig under revision.

Kilde: Statistikbanken, SKAT

Tabel 1.2															
Personlige indkomstskatter	80.60%	84.37%	87.79%	88.69%	91.26%	84.63%	84.73%	82.80%	87.01%	83.02%	86.79%	84.61%	83.85%	87.97%	80.89%
Selskabsskat mv.	11.53%	13.01%	11.27%	9.37%	6.90%	8.13%	7.85%	9.15%	9.48%	8.74%	9.47%	9.84%	11.13%	9.83%	10.12%
Pensionsafkastskat	7.87%	2.63%	0.94%	1.94%	1.84%	7.23%	7.42%	8.05%	3.50%	8.24%	3.74%	5.55%	5.02%	2.20%	8.99%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

² Den offentlige sektor, 8. udgave, 2016